

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Σημαντικά γεγονότα Νέα στήλη στο "Synthesis"

Κατόπιν αιτήματος πολλών αναγνωστών, προσθέτουμε στο πληροφοριακό μας δελτίο μία νέα μόνιμη στήλη. Πρόκειται για την παρουσίαση ενός άγνωστου ή ελάχιστα γνωστού έργου του Καζαντζάκη. Αρχίζουμε από την *Κωμωδία, μονόπρακτη τραγωδία*.

Νέες ιστοσελίδες

Μετά τις ιστοσελίδες στα ελληνικά (www.amis-kazantzaki.gr) και στα γαλλικά (www.amis-kazantzaki.ch), δημιουργήθηκε πρόσφατα, χάρη στο φίλο μας Mauro Alfredo Rivera Castillo, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής και Πρόεδρο του Μεξικανικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, ακόμη μία ιστοσελίδα, στα ισπανικά αυτή τη φορά: www.amigos-kazantzaki.org

Επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε ιστοσελίδα και στα αγγλικά, αλλά δεν έχουμε βρει ακόμη τους κατάλληλους συνεργάτες.

Σημειώνουμε επίσης ότι το Τμήμα του Πεκίνου της ΔΕΦΝΚ, υπό τη διεύθυνση της Έλενας Αβραμίδου, δημιούργησε πρόσφατα τη δική του ιστοσελίδα: www.kazantzakis.cn Μπράβο Έλενα! Υπενθυμίζουμε, τέλος, την ιστοσελίδα του Γαλλικού Τμήματος: www.kazantzaki@free.fr

Διεθνές Βραβείο Νίκου Καζαντζάκη

Ήδη από τον περασμένο χρόνο, το δεύτερο μέρος του διαγωνισμού έχει ως αντικείμενο τις «Καλλιτεχνικές δημιουργίες». Έχουμε δεχτεί μέχρι σήμερα πολλές συμμετοχές. Δημοσιεύουμε κατωτέρω το νέο τροποποιημένο κείμενο του Κανονισμού του Βραβείου.

Βιβλία του Καζαντζάκη ή για τον Καζαντζάκη

Παρουσιάζουμε στο παρόν δελτίο πολλές επανεκδόσεις βιβλίων του Καζαντζάκη, μεταφράσεις έργων του σε διάφορες γλώσσες και άλλα ενδιαφέροντα δημοσιεύματα. Μπορείτε να μας στείλετε κείμενα που να έχουν σχέση με το μεγάλο Κρητικό.

Ευρετήριο της επιθεώρησης «Le Regard crétois»

Κατόπιν αιτήματος πολλών ερευνητών και μελών της Εταιρείας, η Συντονιστική Επιτροπή δημοσίευσε, στα ελληνικά και στα γαλλικά, ένα «Ευρετήριο» των τευχών 1-41 του περιοδικού (1990-2014). Περιλαμβάνει 100 σελίδες και έτυχε πολύ καλής υποδοχής. Είναι σημαντικότατο εργαλείο για τη βαθύτερη γνώση του έργου του Νίκου Καζαντζάκη. Για να το παραγγείλετε, σας παρακαλούμε να γράψετε στη ΔΕΦΝΚ, Case postale 2714, 1211 Genève 2 dépot, Suisse.

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ

Η μακέτα του εξωφύλλου σχεδιάστηκε από τον μεγάλο Ελβετό ζωγράφο Hans Erni

Σας παρακαλούμε να εξακολουθήσετε να εγγράφετε ως συνδρομητές βιβλιοπωλεία, πανεπιστήμια, βιβλιοθήκες και ιδιώτες.

Ευχαριστούμε τα Τμήματα Βελγίου, Κύπρου, Γαλλίας, Νορβηγίας, Σουηδίας, Μελβούρνης και Νέας Υόρκης για την αγορά πολλών τευχών της επιθεώρησης.

ΒΡΑΒΕΙΟ «ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ»

Το δεύτερο μέρος του Διεθνούς Βραβείου έχει ως αντικείμενο τις «Καλλιτεχνικές δημιουργίες». Έχουμε δεχτεί ήδη συμμετοχές από την Αργεντινή, τη Γαλλία, την Ελβετία, την Ελλάδα και την Κύπρο. Περιμένουμε και τις δικές σας. Λόγω της συμμετοχής νέων (μαθητών ή σπουδαστών), η Συντονιστική Επιτροπή προέβη σε σχετική τροποποίηση του Κανονισμού, ως εξής:

I. Προσδιορισμός της εργασίας

1. Γραπτό έργο :

- Επιστημονική εργασία: διδακτορική διατριβή ...
- Λογοτεχνική εργασία: μελέτη ή έρευνα ...

2. Καλλιτεχνική δημιουργία

Καλλιτέχνης

- Ενήλικος
- Νέος (μαθητής ή σπουδαστής)

Είδος της εργασίας

- Εικαστικές τέχνες: ζωγραφική, χαρακτηριστική, φωτογραφία
- Μουσική: πρωτότυπο έργο ή διασκευή
- Παραστατικές τέχνες: θεατρική παράσταση, χορός, κινηματογραφική ταινία, ντοκιμαντέρ, σίριαλ.

II. Συμμετοχή

Στο διαγωνισμό αυτό έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν άτομα οιασδήποτε εθνικότητας, ηλικίας ή τόπου διαμονής.

III. Παρουσίαση

1. Γραπτό έργο

Πρέπει να συνταχθεί σε μια από τις εξής γλώσσες:

- Αγγλικά
- Ισπανικά
- Γαλλικά
- Ελληνικά

Ο αριθμός των σελίδων δεν πρέπει να είναι μικρότερος των είκοσι (20).

2. Καλλιτεχνική δημιουργία

Θα κατατεθεί με μορφή αναλυτικής παρουσίασης, εκτύπωσης ή φωτογραφίας.

Σε κάθε περίπτωση, τα έργα θα αποστέλλονται στη γραμματεία της Κριτικής Επιτροπής στην ακόλουθη διεύθυνση: SOCIETE INTERNATIONALE DES AMIS DE NIKOS KAZANTZAKI (SIANK), CASE POSTALE 2714, 2111 GENEVE 2 DEPOT, SUISSE.

Η σχετική αποστολή πρέπει να πραγματοποιείται μέσω συστημένης ταχυδρομικής αποστολής το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που έχει προσδιοριστεί για την απονομή του βραβείου.

IV. Κριτική Επιτροπή

Θα αποτελείται:

1. Για το γραπτό έργο

Από εννέα (9) μέλη που ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη. Θα συγκροτείται από ερευνητές, πανεπιστημιακούς και συγγραφείς από διάφορες χώρες.

2. Για την καλλιτεχνική δημιουργία

Από εννέα (9) μέλη που ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη. Θα συγκροτείται από μουσικούς, ζωγράφους, ανθρώπους του θεάτρου και του κινηματογράφου προερχόμενους από διάφορες χώρες.

Η Κριτική Επιτροπή θα ορίζει τον πρόεδρό της. Την γραμματειακή υποστήριξη θα παρέχει η Συντονιστική Επιτροπή της Εταιρείας. Οι συζητήσεις για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις υποψηφιότητες ανάμεσα στα μέλη της Κριτικής Επιτροπής θα γίνεται μέσω ταχυδρομικής οδού και τα έξοδα αλληλογραφίας θα καλύπτονται από τη Συντονιστική Επιτροπή. Καμία οικονομική αποζημίωση δεν θα καταβάλλεται στα μέλη της Κριτικής Επιτροπής.

Η Κριτική Επιτροπή θα γνωστοποιεί την απόφασή της στη Συντονιστική Επιτροπή κατά τη διάρκεια του μηνός Αυγούστου του έτους απονομής του βραβείου.

Εάν η Κριτική Επιτροπή κρίνει ότι κανένα από τα υποβληθέντα έργα δεν πληροί τα κριτήρια που έχουν ορισθεί, δεν θα απονέμεται βραβείο στη συγκεκριμένη χρονιά.

V. Περιοδικότητα

Αυτό το Διεθνές βραβείο θα απονέμεται στην Αθήνα κάθε τρία χρόνια το μήνα Οκτώβριο σε ανάμνηση της ημερομηνίας θανάτου του Νίκου Καζαντζάκη. Θα βραβεύεται εκ περιτροπής ένα γραπτό κείμενο ή μια καλλιτεχνική δημιουργία.

VI. Έπαινοι

A. Για το γραπτό έργο

1. Απονομή πτυχίου

2. Ταξίδι διάρκειας μιας εβδομάδας στην Κρήτη. Αν ο βραβευθείς είναι κάτοικος Κρήτης, θα του προσφερθεί ένα ταξίδι στην Αίγινα (όπου διέμεινε ο Καζαντζάκης και όπου έγραψε το μυθιστόρημα “Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά” και ολοκλήρωσε την “Οδύσσεια”) και στη Μεσσηνία (Στούπα, τόπο όπου, από κοινού με το Ζορμπά, ο Καζαντζάκης ασχολήθηκε με εξόρυξη λιγνίτη). Τα τυπικά ζητήματα του ταξιδιού θα διευθετηθούν από τη Συντονιστική Επιτροπή της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη, σε συνεννόηση με το βραβευθέν άτομο. Η Συντονιστική Επιτροπή θα αναλάβει τα έξοδα του ταξιδιού (από τον τόπο διαμονής του ή έρευνάς του), καθώς και τα έξοδα διαμονής.

3. Δημοσίευση στο περιοδικό της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη “ LE REGARD CRETOIS” του βραβευθέντος γραπτού έργου.

4. Διοργάνωση ειδικής εκδήλωσης των βραβευθέντων έργων, εάν η ΔΕΦΝΚ το κρίνει δυνατόν.

B. Για καλλιτεχνική δημιουργία

1. Απονομή πτυχίου

2. Δημοσίευση στην επιθεώρηση της ΔΕΦΝΚ « Le Regard crétois » φωτογραφιών των βραβευθέντων έργων.

3. Έκθεση των βραβευθέντων έργων στην Αθήνα και στην Κρήτη, στο Μουσείο Καζαντζάκη.

VII. Τελετή απονομής των βραβείων

1. Για γραπτά έργα

1.1. Πρώτη απονομή: 20 Οκτωβρίου 2013, με την ευκαιρία συμπλήρωσης 25 ετών από την ίδρυση της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη.

2.1. Δεύτερη απονομή: Οκτώβριος 2019.

2. Για καλλιτεχνικές δημιουργίες (ενήλικοι και νέοι):

2.1. Πρώτη απονομή: Οκτώβριος 2016.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ: «ΕΤΟΣ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ»

Οι λατινοαμερικανοί φίλοι μας έχουν διοργανώσει μέχρι σήμερα επιτυχημένες εκδηλώσεις στη Βραζιλία, την Ουρουγουάη, τη Χιλή και το Μεξικό. Θα αναφερθούμε ιδιαίτερα στην τελευταία αυτή χώρα, όπου ο φίλος μας Mauro Alfredo Rivera Castillo διοργάνωσε ημερίδα Καζαντζάκη στις 29 Απριλίου, στο Πανεπιστήμιο Panamericana. Συμμετείχαν: οι Πρόεδροι της Ελλάδος Πέτρος Παναγιωτόπουλος, επίτιμο μέλος της ΔΕΦΝΚ και της Κύπρου Ευαγόρας Βρυονίδης, ο πρώην Πρόεδρος του Μεξικού στην Ελλάδα Alejandro Diaz, πολυάριθμοι καθηγητές και σπουδαστές, καθώς και η πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Μεξικού Elena Stamatziades de Almedia. Οι ομιλίες ήταν διαφωτιστικές για το κοινό ως προς το σύνολο του έργου και της σκέψης του Νίκου Καζαντζάκη. Στις 5 Ιουνίου θα πραγματοποιηθεί νέα εκδήλωση: διάλεξη του Mauro Alfredo με θέμα *Η θρησκεία του Νίκου Καζαντζάκη*.

Σε ό,τι αφορά την ημερίδα στο Σαν Χοσέ (Κόστα Ρίκα) στις 4 Μαΐου, το διεθνές συνέδριο στο Μπούενος Άιρες στις 7 και 8 Μαΐου και την εκδήλωση στο Σάο Πάολο στις 13 Ιουνίου, σας συνιστούμε να συμβουλευτείτε τις ιστοσελίδες μας, καθώς και το προσεχές τεύχος του *Synthesis*.

Προγραμματίζουμε και άλλες εκδηλώσεις: στην Κολομβία (Σεπτέμβριος), στον Παναμά (Οκτώβριος, για πρώτη φορά) και στην Κούβα (Νοέμβριος).

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Κείμενα του μεγάλου Κρητικού

Τρία είδη ανθρώπων

«Αυτοί που βάζουν σκοπό να ζήσουν, καθώς λένε, τη ζωή τους, να φαν, να πιουν, να φιλήσουν, να πλουτίσουν, να δοξαστούν... Έπειτα είναι αυτοί που σκοπό βάζουν όχι τη ζωή τους, παρά τη ζωή όλων των ανθρώπων, νιώθουν πως όλοι οι άνθρωποι είναι ένα και μάχονται να φωτίσουν, ν' αγαπήσουν, να ευεργετήσουν όσο μπορούν τους ανθρώπους. Και τέλος, είναι αυτοί που βάζουν σκοπό τους να ζήσουν τη ζωή του σύμπαντος, όλοι, άνθρωποι, ζα, φυτό, άστρα είμαστε ένα, η ίδια ουσία που μάχεται τον ίδιο φοβερών αγώνα. Ποιόν αγώνα; να μετουσιώσει την ύλη και να την κάμει πνέμα».

Τρία είδη διανοουμένων

«- Εκείνοι που κοιτούν το παρελθόν, που αναζητούν το ρομαντισμό, τη φυγή.

- Εκείνοι που κοιτούν γύρω τους τη σαπίλα, τον ανισόρροπο σημερινό κόσμο.

- Εκείνοι που κοιτούν μακριά στο μέλλον και που αγωνίζονται να διακρίνουν το πρόσωπο του μελλούμενου πολιτισμού, για να δημιουργήσουν τη μήτρα όπου θα χυθεί η μελλοντική αλήθεια, για να συλλάβουν τη μελλοντική δομή της κοινωνίας».

Παρουσίαση ενός Έργου

Κωμωδία, τραγωδία μονόπραχτη

Αυτό το θεατρικό έργο του Καζαντζάκη δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά το 1909 (ο Καζαντζάκης ήταν τότε 26 ετών) στην επιθε-

ώρηση του Ηρακλείου *Κρητική Στοά*, με το ψευδώνυμο Πέτρος Ψηλορείτης. Μία άλλη εκδοχή δημοσιεύτηκε τον ίδιο χρόνο στην επιθεώρηση της Αλεξάνδρειας *Σεράπειον*. Επαναδημοσιεύτηκε το 1958 στην αθηναϊκή επιθεώρηση *Νέα Εστία* και το 1969 στην επιθεώρηση της Ζυρίχης *Propyläia*, με εισαγωγή του Karl Kerényi (μεταφραστική της *Οδύσσειας* στα γερμανικά).

Όπως παρατηρούν πολλοί μελετητές, είναι αξιοσημείωτο ότι ο Καζαντζάκης, με αυτό το πρωτόλειο έργο του, έχει προηγηθεί κατά τέσσερις δεκαετίες δύο διάσημων συγγραφέων του 20ού αιώνα, του Jean-Paul Sartre και του Samuel Beckett. Πράγματι, πολύ πριν υπάρξει το κίνημα του υπαρξισμού, ο Καζαντζάκης ασχολείται, όπως και εκείνοι και προς την ίδια κατεύθυνση, με ορισμένα μεγάλα προβλήματα της ανθρώπινης ύπαρξης. Έτσι, στο *Κεκλεισμένων των θυρών* (1944) του Sartre, το σκηνικό αποτελείται, όπως και στην *Κωμωδία*, από μια κλειστή σάλα (επιπλωμένη, τόσο στο έργο του Καζαντζάκη, όσο και στο έργο του Sartre, με πολλούς καναπέδες) που συμβολίζει και στις δύο περιπτώσεις τη «φυλακή του θανάτου». Η διαφορά είναι ότι στην *Κωμωδία* τα φυλακισμένα πρόσωπα του έργου βρίσκονται στα πρόθυρα του θανάτου, ενώ στο *Κεκλεισμένων των θυρών* παρουσιάζονται αμέσως μετά το θάνατό τους. Ωστόσο, και στα δύο έργα, δεν υπάρχει καμιά απολύτως σωτηρία για τους νεκρούς: ούτε αθανασία της ψυχής ούτε αιώνια ζωή. Τα πρόσωπα του Καζαντζάκη πεθαίνουν απελπισμένα μέσα στο κρύο και τη σιωπή. Εκείνα του Sartre καταλήγουν στη διατύπωση μιας από τις μεγαλύτερες υπαρξιακές θέσεις του συγγραφέα: «Η κόλαση είναι οι άλλοι». Όσο για τον Beckett, στο *Περιμένοντας τον Γκοντό* (1952), εισάγει το υπαρξιακό θέμα της μάταιης αναμονής ενός προσώπου που θα μπορούσε να είναι ο Θεός (το όνομα «Godot» είναι άλλωστε φανερά εμπνευσμένο από την αγγλική λέξη «God», δηλ. «Θεός»). Αλλά αυτό ακριβώς είναι και το θέμα της *Κωμωδίας*: και στα δύο έργα η μάταιη αναμονή ενός μυστηριώδους Θεού που δε θα εμφανιστεί ποτέ είναι υπαρξιακά καθοριστική για τα πρόσωπα. Η *Κωμωδία* παίχτηκε στο Σαντιάγο της Χιλής το 1998 και στο Λονδίνο το 2014. Έχει μεταφραστεί στα γαλλικά από την Αθηνά Βουγιούκα. Η μετάφραση δημοσιεύτηκε στο *Regard crétois*, τεύχος 18, Δεκέμβριος 1998.

Επανεκδόσεις βιβλίων

Οι Εκδόσεις Καζαντζάκη, υπό τη διεύθυνση της Νίκης Σταύρου και με επιστημονικό σύμβουλο τον Νίκο Μαθιουδάκη, συνεχίζουν την επανέκδοση όλου του έργου του μεγάλου Κρητικού. Έτσι, επανεξέδωσαν πρόσφατα, με σύγχρονη εμφάνιση και ενδιαφέρουσες σημειώσεις, τρία έργα: *Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά*, *Αναφορά στον Γκρέκο* και *Ασκητική*.

Μεταφράσεις απευθείας από τα ελληνικά

- *Leven en wandel van Zorbàs de Griek*, Wereldbibliothek, Άμστερνταμ 2015, μετ. Hero Hokwerda, μέλους της Συντονιστικής Επιτροπής της ΔΕΦΝΚ. Η πρώτη έκδοση έχει ήδη εξαντληθεί.
- *Zorba the Greek*, εκδόσεις Simon and Schuster, Νέα Υόρκη 2015 μετ. του Peter Bien, του καλλίτερου μελετητή του Καζαντζάκη. Για την εξαιρετική αυτή εργασία του, ο φίλος μας Peter έλαβε το βραβείο “The Elizabeth Constantinides Translation Prize” που απονέμεται από The Modern Greek Studies Association (MGSA).
- *Alexis Zorba*, εκδόσεις Cambourakis, Παρίσι 2015, μετ. René Bouchet. Χαιρετίζουμε αυτή την πολύ καλή πρωτοβουλία. Διαπιστώσαμε όμως με λύπη μας ότι ο εκδότης παρέλειψε να αναφέρει - σε αντίθεση με τις δύο προηγούμενες εκδόσεις στα γαλλικά - ότι το βιβλίο είχε αφιερωθεί από τον Καζαντζάκη στον Jean Herbert, τον μεγάλο ασιανολόγο και πατέρα της φίλης μας Yvette Renoux-Herbert. Διαπιστώσαμε επίσης ορισμένες ανακρίβειες στον Πρόλογο που υπογράφεται από το μεταφραστή: ότι ο Νίκος Καζαντζάκης αφορίστηκε από την Εκκλησία, πράγμα που

δεν αληθεύει και ότι συνάντησε τον Ζορμπά για πρώτη φορά στη Μάνη, ενώ η πρώτη συνάντησή ήταν στο Άγιον Όρος.

- *Rapporto al Greco*, εκδόσεις Crocetti, Μιλάνο 2015, μετ. Nicola Crocetti. Μετά τον Ζορμπά, ο Nicola συνεχίζει να μεταφράζει με εξαιρετική επιτυχία βιβλία του Καζαντζάκη.
- *El Pobre de Asis*, εκδόσεις Elhildariadna, Μπουένος Άιρες 2015, μετ. Marta Silvia Dios Sanz.
- *Toda Raba*, εκδόσεις Muzeul Brailei «Caroll» και Istros, Βραΐλα 2015, μετ. Elena Lazar, μέλους της Συντονιστικής Επιτροπής της ΔΕΦΝΚ.

Άλλες δημοσιεύσεις

- Νίκος Μαθιουδάκης: *Επτά ανέκδοτες επιστολές του Καζαντζάκη στον Κηϋς*, επιθεώρηση *Φρέαρ*, Αθήνα, Ιανουάριος 2015. Ο Κηϋς είχε μεταφράσει πολλά βιβλία του Καζαντζάκη στα σουηδικά. Ο Νίκος Μαθιουδάκης είναι Πρόεδρος του Ελληνικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ.
- Καθ. Δρ Basilius J. Groen: *Aufstieg, Kampf und Freiheit, Nikos Kazantzakis, seine «Asketik»: Die Retter Gottes und die griechisch-orthodoxe spirituelle und liturgische Tradition*, Γκρατς 2015. Ενδιαφέρουσα ανάλυση αυτού του καθηγητή του Πανεπιστημίου του Γκρατς και μέλους της ΔΕΦΝΚ.
- Maria Zarimis: *Darwin's Footprint. Cultural Perspectives on Evolution in Greece (1880-1930s)*, εκδόσεις Ceu Press, Σίντνεϊ 2015. Η συγγραφέας παρουσιάζει την υποδοχή από τους λογοτεχνικούς κύκλους της θεωρίας της εξέλιξης των ειδών και υπενθυμίζει ότι ο πρώτος που μετάφρασε στα ελληνικά το βιβλίο του Δαρβίνου ήταν ο Καζαντζάκης.
- Γιώτα Αργυροπούλου: *Ποιητών και Αγίων Πάντων*, εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα 2013. Στην ποιητική αυτή συλλογή, η συγγραφέας αφιερώνει τρία ποιήματα στον Καζαντζάκη από τη διαμονή του στη Μάνη με τον Σικελιανό, τον Ζορμπά και τη Γαλάτεια.
- Χαρά Νικολακοπούλου: *Η δημιουργική γραφή στο Γυμνάσιο*, εκδόσεις Μιχάλης Σιδέρης, Αθήνα 2014. Αυτή η καθηγήτρια φιλόλογος θέλει να βοηθήσει με το βιβλίο της τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και κάθε άλλο πρόσωπο που αγαπά τα γράμματα, να εμβαθύνουν στα λογοτεχνικά έργα. Παραθέτει, μεταξύ άλλων, ως παράδειγμα ένα απόσπασμα από την *Αναφορά στον Γκρέκο*, με τίτλο «Η Νέα Παιδαγωγική του Νίκου Καζαντζάκη».
- *Δύο ανέκδοτα γράμματα του Καζαντζάκη στον Βελισάριο Φρέρη*, επιθεώρηση *Συριανά*, τεύχος 5, 1985. Ο πατήρ Μιχάλης Ρούσσοσ μας ανακοίνωσε αυτά τα γράμματα του 1926 και του 1943. Το πρώτο αναφέρεται σε ιδιωτική υπόθεση. Το δεύτερο είναι ενδιαφέρον, διότι ο Καζαντζάκης του γράφει ότι διαβάσει με ευχαρίστηση την εφημερίδα «Καθολική» και του εύχεται καλή χρονιά κι ελευθερία και ο Θεός να είναι μαζί του σ' αυτές τις δύσκολες στιγμές (της Κατοχής). Μιλάει επίσης για τη μετάφραση στα ελληνικά του βιβλίου του Jorgensen για τον Άγιο Φραγκίσκο που του ζήτησαν να κάνει οι καθολικοί ιερείς, δίνοντάς του για αμοιβή λίγα κιλά αλεύρι.

Πανεπιστημιακές εργασίες

- **Ισπανία**, Μαδρίτη, Πανεπιστήμιο Complutense. Ο Κωνσταντίνος Τζώτζος ετοιμάζει διπλωματική εργασία (Máster en Estudios Literarios), με θέμα *Ταξιδεύοντας, Ισπανία*.
- **Ελλάδα**, Αθήνα, Πανεπιστήμιο. Η Leda Bianco ετοιμάζει διπλωματική εργασία, με θέμα *Οι δαντικές απηχήσεις της «Θείας Κωμωδίας» στην «Ασκητική» του Νίκου Καζαντζάκη σε επίπεδο φιλοσοφικών ιδεών*.

ΤΟΠΟΙ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

- **Γαλλία**, *Antibes*. Στο προηγούμενο τεύχος αναφέραμε τον εντοχιισμό αναμνηστικής πλάκας στην πρόσοψη της τελευταίας κατοικίας του Νίκου και της Ελένης. Δεν έχουμε λάβει μέχρι σήμερα απάντηση από τον ιδιοκτήτη.

• **Ελβετία, Γκάντρια-Λουγκάνο** (καντόνι του Tessin), 14 Ιουνίου. Η Ελληνική Κοινότητα του Tessin, η ΔΕΦΝΚ, το Επίτιμο Προξενείο της Ελλάδος και οι τοπικές αρχές θα εντοχίσουν αναμνηστική πλάκα στην πρόσοψη του ξενοδοχείου όπου διέμεινε ο Καζαντζάκης το 1918. Ο κ. Χαράλαμπος Μάνεσης, Πρέσβης της Ελλάδος στη Βέρνη, θα μας τιμήσει με την παρουσία του. **Ζυρίχη, 27 Νοεμβρίου:** θα εντοχιστεί αναμνηστική πλάκα στην πρόσοψη του κτιρίου όπου βρισκόταν το Ελληνικό Προξενείο και όπου διέμεινε ο Καζαντζάκης το 1918.

MARTYRIA

Ο Νίκος Καζαντζάκης και ο Σπύρος Μελάς

Ο Καζαντζάκης με την πάροδο του χρόνου είχε αναπτύξει μία τεράστια ανοχή για όλα σχεδόν τα πράγματα και για τα σφάλματα των ανθρώπων, έστω και αν αυτοί του είχαν κάνει κακό. Σαν να τα έβλεπε όλα με διαφορετικό μάτι κάτω από το πρίσμα της δικής του φιλοσοφίας που βασικά ήταν η συνεχής ανέλιξη του ανθρώπου. Εγώ προσπαθούσα να τον παρακολουθώ σ' αυτό το διαρκές ανέβασμά του αλλά πολλές φορές δεν τα κατάφερα. Μια φορά, μάλιστα, θύμωσα πολύ μαζί του. Ίσως και να ήταν η πρώτη φορά. Και να πώς!

Ψάχνοντας μια φορά στα χαρτιά μας βρήκα μία εξάισια ξυλογραφία του μεγάλου χαράκτη Γαλάνη (γνωστού και στην Ελλάδα και στην Γαλλία) που απεικονούσε τον Γέρο του Μοριά (ήταν ο Θόδωρος Κολοκοτρώνης, γνωστός οπλαρχηγός και ήρωας της Ελληνικής Ανεξαρτησίας).

Πήγα γεμάτη χαρά στον Νίκο, του έδειξα το εύρημα και έκανα ταυτόχρονα σχέδια τί είδους κορνίζα να βάλω και πού να την κρεμάσω. Η έκπληξή μου ήταν μεγάλη όταν άκουσα τον Νίκο να λέει: «Λένοτσκα, παιδί μου, να τη στείλουμε στο Σπύρο Μελά (ο Σπύρος Μελάς ήταν εχθρός του Καζαντζάκη και από την στήλη του στην εφημερίδα *Εστία*, δεν έμεινε μέρα που να μην τον βρίζει. Επήγε, μάλιστα, στην Σουηδία, ήρθε σ'επικοινωνία με τους αρμόδιους, με σκοπό να εμποδίσει από του να πάρει το βραβείο Νόμπελ ο Καζαντζάκης).

Εγώ άνοιξα τα μάτια μου γεμάτη απορία και θυμό και του είπα με αρκετή αγανάκτηση.

«Μα είσαι καλά, παιδί μου, θα στείλουμε δώρο στον άνθρωπο που σας βρίζει τόσο ιταμά και δεν αφήνει ευκαιρία να μην το κάνει; «Ναι, παιδί μου, με βρίζει, το ξέρω, αλλά εκείνος έγραψε το Γέρο του Μοριά, δεν τον έγραφα εγώ».

Αυτός ήταν ο Καζαντζάκης.

Ελένη Καζαντζάκη

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΔΕΦΝΚ

• **Αυστραλία.** Διαλέξεις της Έλενας Αβραμίδου, Προέδρου του Τμήματος Πεκίνου της ΔΕΦΝΚ, με θέμα *Ο Καζαντζάκης στην Κίνα*, στο *Σίντνεϊ* στις 23 Ιουνίου και στη *Μελβούρνη* στις 30 Ιουνίου.

• **Βουλγαρία, Πλόβνιτς, Πανεπιστήμιο, Μάρτιος.** Η Velichka Grozdeva, εκπαιδευτικός και μέλος του Βουλγαρικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, παρουσίασε στους φοιτητές της και σχολίασε το τελευταίο τεύχος του *Regard crétois*. Μας πληροφορεί επίσης ότι διοργανώνει μαθήματα μετάφρασης αποσπασμάτων του μυθιστορηματικού έργου του Καζαντζάκη.

• **Γαλλία, Παρίσι, 17 Μαΐου.** Στο πλαίσιο του «Festival Istrati» που διοργανώνεται από το Σύλλογο Φίλων του Παναΐτ Ιστράτι, η Yvette Renoux-Herbert, η Alexandra Medea-Wulf, συγγραφέας και μεταφράστρια, ο Zigmunt Blazynski, ηθοποιός και Πρόεδρος του Γαλλικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ και ο Γιώργος Στασινάκης θα αναφερθούν στους δεσμούς του Ελληνορουμάνου συγγραφέα με τον μεγάλο Κρητικό.

• **Ελλάδα, Ελευσίνα, «Ημερίδα Καζαντζάκη», 25 Ιουνίου:** αναγνώσεις, μουσική και διάλεξη της Αθηνάς Βουγιούκα, με θέμα *Το μυθιστορηματικό έργο του Καζαντζάκη*. συνδιοργανωτές: Σύλλογος Φιλολόγων Δυτικής Αττικής και ΔΕΦΝΚ. **Μυρτιά, Μουσείο Καζαντζάκη, 14-19 Ιουλίου:** *Ταξιδεύοντας στην Ισπανία:* αναγνώσεις, θεάματα και ομιλίες, στις 16 Ιουλίου, του Γιώργου Στασινάκη, του Νίκου Μαθιουδάκη και της Helena Gonzalez Vaquerizo, Προέδρου του Ισπανικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ. **Αίγινα, 18 Ιουλίου:** διάλεξη της Αθηνάς Βουγιούκα, με θέμα *Ο Καζαντζάκης και η Αίγινα* και στις 19 Ιουλίου ανάγνωση αποσπασμάτων των ταξιδιωτικών του για την Ελλάδα, με μουσική συνοδεία. συνδιοργανωτές: Δήμος Αιγίνης και ΔΕΦΝΚ. **Ικαρία, 24 Ιουλίου:** διάλεξη του Γιώργου Στασινάκη, με θέμα *Ο Καζαντζάκης, πάντα επίκαιρος*. συνδιοργανωτές: Πολιτιστικός Σύλλογος «Ιωάννης Μελάς», Ικαριακά Δρώμενα – Φεστιβάλ Ικαρίας και ΔΕΦΝΚ.

• **Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, Στάμφορντ, CT, Ιούνιος.** Ο καθηγητής Χρίστος Γαλανόπουλος, Πρόεδρος του τοπικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, θα επισκεφτεί με 24 μαθητές του το Μουσείο Καζαντζάκη στη Μυρτιά (Κρήτη).

• **Κίνα, Πεκίνο, Πανεπιστήμιο, 1^η Απριλίου:** η Έλενα Αβραμίδου μίλησε για τον *Ζορμπά*, το βιβλίο και την κινηματογραφική ταινία.

• **Μολδαβία, Κισινάου, Πανεπιστήμιο, 22 Μαΐου.** Στο πλαίσιο ενός επιστημονικού συνεδρίου, η Christina Grossu, Πρόεδρος του Μολδαβικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, θα μιλήσει για τις *Οικουμενικές ηθικές αρχές στον Καζαντζάκη*.

• **Νότιος Κορέα, Σεούλ, 22 Αυγούστου:** όπως κάθε χρόνο, ο Ελληνοκορεατικός Σύλλογος, το Πανεπιστήμιο και το τοπικό μας Τμήμα θα διοργανώσουν συνέδριο για τον Καζαντζάκη, με θέμα *Πόλεμος και ιερό*.

• **Ουκρανία, Αβιβ, 11 Δεκεμβρίου 2014.** Ο Andriy Savenko, Πρόεδρος του Ουκρανικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, έδωσε διάλεξη, με θέμα *Η έννοια του Ελληνισμού στον Καζαντζάκη, τον Καβάφη και τον Σεφέρη*.

• **Τουρκία, Κωνσταντινούπολη.** Ο Γιάννης Γιγουρτσής, Πρόεδρος του Τουρκικού Τμήματος της ΔΕΦΝΚ, συγκεντρώνει κάθε δεκαπέντε ημέρες τα μέλη και τους συμπαθούντες για να διαβάσουν και να σχολιάσουν στα ελληνικά και στα τουρκικά αποσπάσματα έργων του Νίκου Καζαντζάκη.

MNHMH

Μια μεγάλη απώλεια

• Πληροφορηθήκαμε με θλίψη μας το θάνατο του μεγάλου ζωγράφου, γραφίστα, γλύπτη και υαλοτέχνη Hans Erni. Έφυγε από τον κόσμο στις 21 Φεβρουαρίου 2015, στη γενέτειρά του Λουκέρνη, σε ηλικία 106 ετών. Λάτρης του ελληνικού πολιτισμού και θαυμαστής του έργου του Καζαντζάκη, φιλοτέχνησε το εξώφυλλο της επιθεώρησής μας *Le Regard crétois*, καθώς και αφίσες για δύο εκδηλώσεις της ΔΕΦΝΚ. Χάσαμε ένα μεγάλο φίλο. Απευθύνουμε στους οικείους τους τα θερμά μας συλλυπητήρια.

© SYNTHESIS, ενημερωτικό δελτίο

Δημοσιεύεται από τη Συντονιστική Επιτροπή της ΔΕΦΝΚ, τρεις φορές το χρόνο, στα αγγλικά (Δημήτρης Γόνης), γαλλικά (Γεώργιος Στασινάκης), γερμανικά (Μιχάλης και Εβλίν Κουκάκης), αραβικά (Μιχάλης Σολομονίδης), ελληνικά (Αθηνά Βουγιούκα), ιαπωνικά (Fumiko Yanagida), ισπανικά (Margarita Larriera), ιταλικά (Gilda Tentorio), κινεζικά (Έλενα Αβραμίδου), πορτογαλικά (Marisa Donatello) και ρωσικά (Alexander Prokorchuk). Σκίτσο: Τάκης Καλιούχος. Νόμιμη κατάσταση (Dépôt légal), αρ. 37, Απρίλιος 2015. ISSN 1764-6103. Διευθύντρια έκδοσης: Yvette Renoux-Herbert (Παρίσι). Ταχυδρομική διεύθυνση: B.P. 45, 01633 Saint-Genis-Pouilly Cedex, France. Τιμή: 1 ευρώ.

• Sites: www.amis-kazantzaki.gr • www.amis-kazantzaki.ch

• E-mail: siankcdc@gmail.com